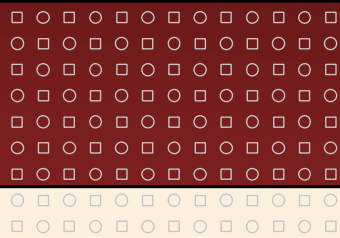

MASARYKOVA UNIVERZITA
EKONOMICKO-SPRÁVNÍ FAKULTA

Bankovní systém

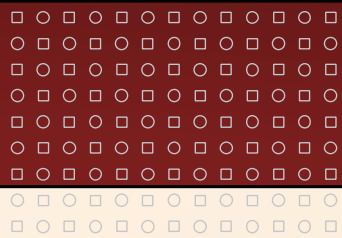
Jan Jonáš
KE ESF MU

Osnova přednášky

- Banka
- Emisní monopol
- Centrální banka

Banky a zúčtovací mechanismus

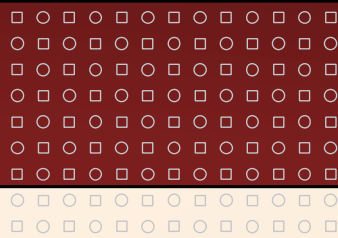
Banky - klíčová role v peněžním systému posledních dvou století

Role úvěru v peněžním systému, stálá potřeba nepřímého financování, objektivní faktory

Konkrétní způsob projevu - historicky podmíněný

Bankovní sektor dnes: podstatná část úvěrového trhu a klíčový pro peněžní systém

Banky a zúčtovací mechanismus

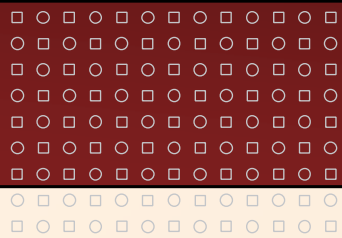
Banky, stát, veřejnost a regulace

Mikro a makro pohled na bankovní systém

Předsudek: lidé poskytují peníze bance a ta je poté
půjčuje

**Skutečnost: současný systém poskytuje peníze
veřejnosti**

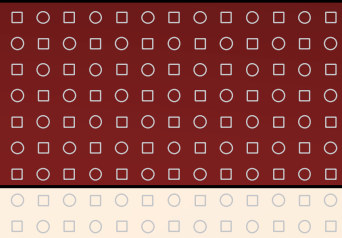
Banka

Banka: úvěrující emitent úvěrových peněz, v aktivech má úvěry

Finanční zprostředkovatel emitující velmi likvidní aktiva

Bankovní peníze především bezhotovostní

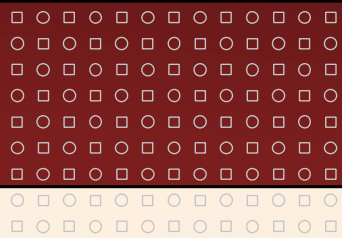

Banka - emise

Emise nákupem a výdajová

Emise úvěrová

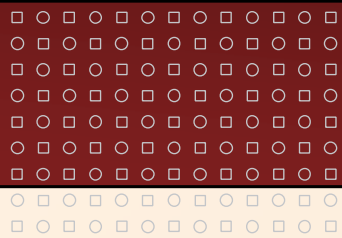
Banka - úvěrová emise

úvěrová emise: souběžné poskytnutí úvěru a vydání nových peněžních aktiv

tvorba „nových peněz“: banka půjčuje něco, co dříve neměla

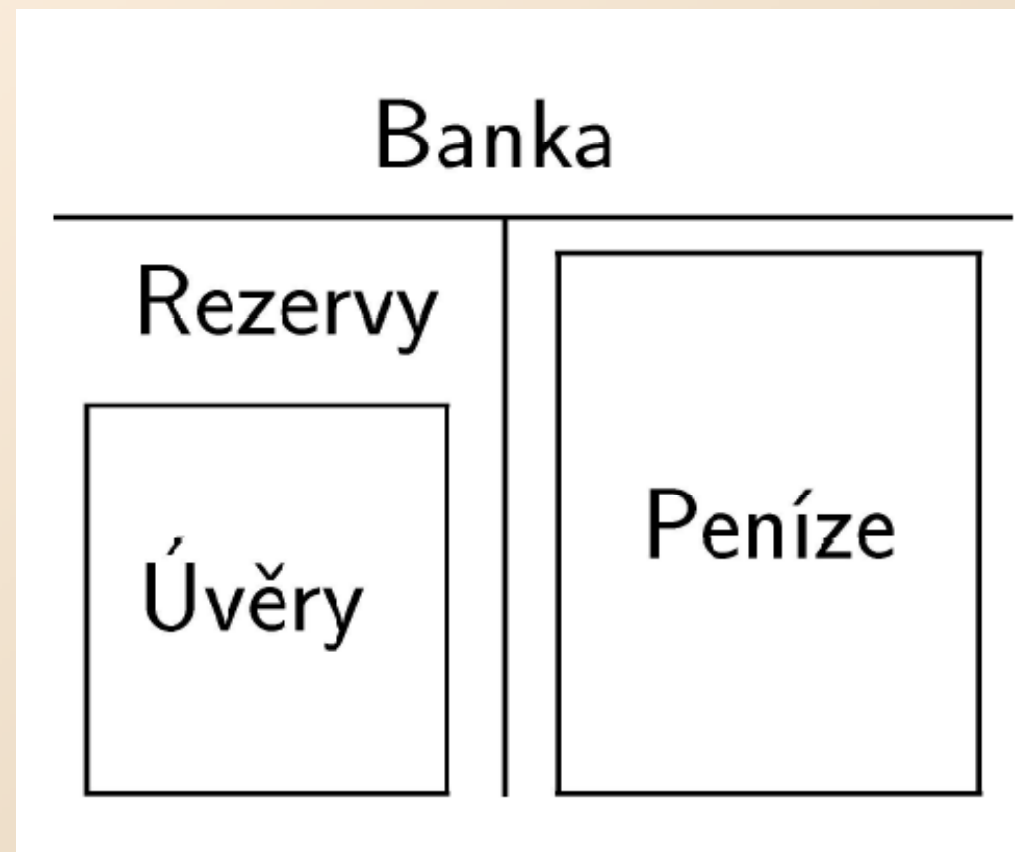
významné rozšíření možnosti úvěru - lze jej poskytnut bez předchozích úspor

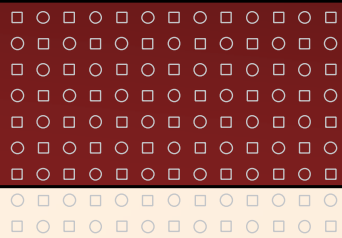

Banka - úvěrová emise

zaúčtování úvěrové emise: poskytnutí úvěru (aktiva) a jeho uvolnění úvěrovanému do peněz (pasiva)

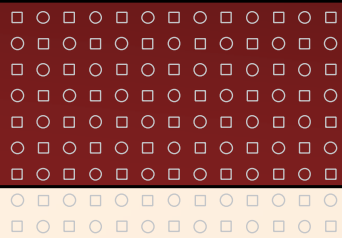

Banka - emise

úvěrová emise: nárůst aktiv i pasiv banky; stejně u emise nákupem (vkladem) rezerv

Důležitá konečná forma, ne počáteční impulz ať se půjčují rezervy nebo emituje úvěrově, výsledek stejný: částečné krytí

Banka - konsolidovaná rozvaha

aktiva bank mimo úvěry a rezervy: obvykle státní dluh, fin. investice, fixní aktiva...

pasiva bank: vklady klientů různé splatnosti, kapitál

výrazná disproporce ve splatnosti aktiv a pasiv -ilikvidita bank

AKTIVA

Rezervy

Státní dluh

Úvěry

Ostatní investice

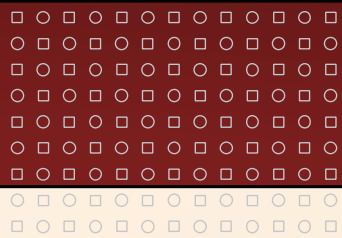
PASIVA

Běžné účty

Termínované vklady

Kapitál

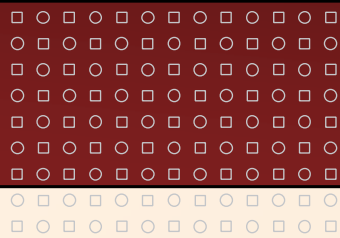

Banka - úvěrování

úvěrování jádrem bank činnosti: nemechanická

činnost nastavování sázel a selekce mezi zájemci

Emisní monopol

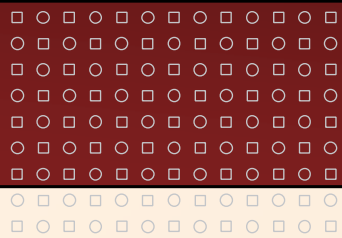
historicky zájem států na emisním úvěru, úvěroví emitenti ovšem původně soukromí

angl. zlatníci 1672 odepřeli další úvěr králi; dohoda: z věřitelů 1694 Bank of England

BoE do konce 19. st. formálně soukromá, vazba na stát ale jasná, BoE je vyčleňována

hist: státem řízená monopolizace emise bankovek - **vyvolení** jedné soukr. banky nebo **založení** státní

Emisní monopol

různé typy podpory vyvolené banky a jejích bankovek

Legal tender - Anglie 1833,

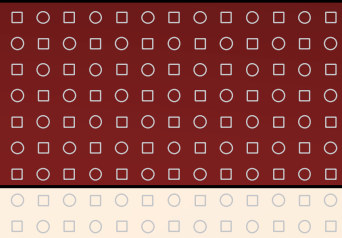
Emisní monopol - Anglie 1844, Rakousko - 1816,

Francie - 1848, Itálie – 1926,

Správa státních financí – Švédsko 1697

strukturace bankovníctví: centrální banka a ostatní
spojená s centralizací emise a dalšími výsadami emisní
banky

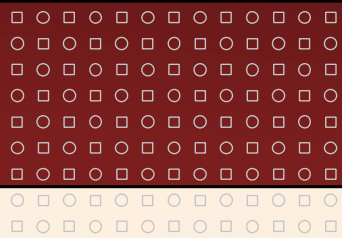
Emisní monopol

důsledky emis. monop.: hromadění kov. rezerv u emisní banky, monop. bankovky jako rez. aktivum

dvoustupňové bankovníctví: emisní banka a obchodní banky s účty u ní

bezhotovostní peníze emitovány obchod, bankami na základě peněz hotovostních (resp. účtů u emis. banky)

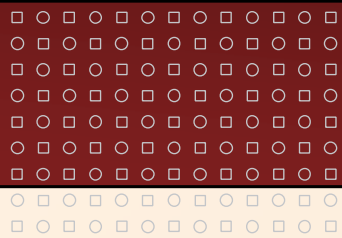
Emisní monopol

růst významu bezhotovostních peněz - ztráta kontroly státu nad peněžní emisí a bankovním úvěrem

kontrola opět upevněna regulacemi bank. sys. ve 20. st. a přesunutím stát. dluhu do aktiv obch. bank

násobení částečného krytí: peněžní komodita - bankovky a vklady u emis. banky - bezhotovostní peníze

Centrální banka

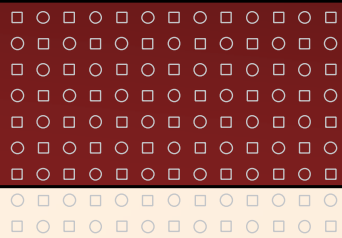
bankovky dnes: umělé peníze vydávané státem -
nekonvertibilní u emitenta

centrální banka neplní ekonomickou funkci - politický
pojem, ne ekonomický

centrální banka: státní instituce řízená úředníky -
problémy byrokracie

monopolní umělé peníze jako základní peníze -
konečná forma měny

Centrální banka

monopolní emise zákl. peněz + regulace bank: emisní monopol na peníze vůbec

aktivity centrálních bank: regulace bank. systému a finančního systému širěji

vedení účtů stát. institucím (st. rozpočet,...), úvěrování státu - „banka státu“

CB obvykle neposkytuje bank. služby běžným klientům

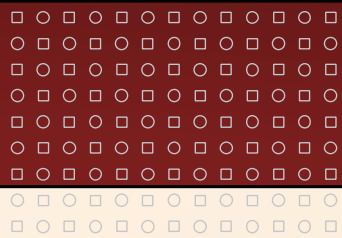

Centrální banka

CB kontroluje plat. sys.: vedení účtů KB a většinou i organizace clearingů

úvěrové a fin. obchody s KB - „banka bank“

AKTIVA	PASIVA
Devizové rezervy	Rezervy bank
Státní dluh	Oběživo
Úvěry bankám	
Ostatní investice	Kapitál

Centrální banka

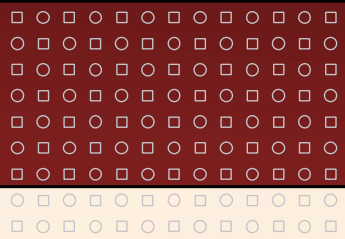
Peníze CB kryty devizami a dluhy státu

Devizové rezervy: oficiální a soukromé

Měnová rada

Nezávislost centrálních bank

Příště – dvoustupňové bankovníctví, vícestupňové bankovníctví a ilikvidita bank

Děkuji za pozornost

